

VOORSTEL
DISTRICTELIJK
VEILIGHEIDSOVERLEG TWENTE

ONDERWERP
ADMINISTRATIEVE LAST BOA
AANVRAGEN

AGENDAPUNT E1

DATUM 11 JULI 2024

OPENBAAR JA

BEHANDELD DOOR
M. VAN DIJK

TELEFOONNUMMER
06-22432496

INGEBRACHT DOOR
BURGEMEESTER J.VAN HOUDT

ADVIES AAN HET DVO

1. Kennis nemen van de geschetste overwegingen m.b.t. de onevenredige administratieve last t.a.v. BOA aanvragen
2. In te stemmen met de voorgestelde oplossingen voor de korte en lange termijn en deze in te brengen vanuit Twente t.b.v. de aangekondigde herziening van het BOA stelsel. Dit wordt door een nog op te stellen brief vanuit gemeente Rijssen Holten namens de Twentse gemeenten ingebracht en kenbaar gemaakt bij de VNG commissie Bestuur & Veiligheid en het ministerie van Justitie & Veiligheid.

Aanleiding

Boa's verrichten belangrijk werk en krijgen een steeds grotere rol. Ze weten wat er speelt, zijn het eerste aanspreekpunt voor inwoners, bezoekers en bedrijven en handhaven op veelvoorkomende overlastfeiten. Door landelijke ontwikkelingen krijgen de boa's openbare ruimte (domein I) een steeds groter wordende rol in de aanpak van leefbaarheid- en veiligheidsvraagstukken.

Het veranderende takenpakket wordt ook gereflecteerd door veranderingen in de aanvraagprocedure voor nieuwe boa's en akteverlengingen. De laatste jaren is in deze aanvraagprocedure veel veranderd. De ervaring is dat er steeds meer aangeleverd moet worden. De administratieve last voor boa-werkgevers wordt als buitensporig ervaren. De termijnen waarbinnen een gemeente kan beschikken over een beëdigde boa nemen daardoor onaanvaardbare proporties aan.

In dit voorstel wordt een overzicht gegeven van de zaken die leiden tot een overbodige administratieve last. Daarnaast wordt een voorstel gedaan voor de korte en lange termijn. Deze overwegingen kunnen ook meegenomen worden in het traject voor het herzien van het boa-stelsel zoals aangekondigd in de G40-bijeenkomst op 11 april 2024.

Overzicht van administratieve lasten voor BOA aanvragen

1. De aanvraagprocedure verschilt voor meer of minder dan vijf boa's
De aanvraagprocedure voor gemeenten die over vijf of meer boa's binnen één domein beschikken verschilt van de aanvraagprocedure voor gemeenten met minder dan vijf boa's. Waar gemeenten met minder dan vijf boa's voor elke boa afzonderlijk een aanvraag moeten doen kan een gemeente met vijf of meer boa's dit vijfjaarlijks voor het geheel in één keer afdoen. De administratieve last voor gemeenten met minder dan vijf boa's is hiermee veel hoger.
2. Bij de aanvraagprocedure wordt steeds meer informatie vereist
Bij de aanvraagprocedure moet steeds meer informatie worden verstrekt. Een voorbeeld hiervan is dat per categorie (23 artikelen van domein 1) moet worden toegelicht waarom de werkgever vindt dat een boa hierop moet kunnen schrijven ook al is de boa wettelijk bevoegd tot handhaving op al deze feiten. Dit geeft een onnodige extra administratieve last voor gemeenten.

3. De aanvraagprocedure voor boa's die wisselen van werkgever wordt als omslachtig ervaren

Wanneer een boa overstapt naar een andere gemeente moet de akte door de verlatende gemeente worden ingetrokken en in de ontvangende gemeente opnieuw worden aangevraagd. De aanvraagprocedure start nu weer van voor af aan. Van het begin van de aanvraag tot de feitelijke beëdiging kost gemiddeld 5 maanden. Dit betekent dat de nieuw aangestelde boa al die tijd alleen als toezichthouder kan werken en is dus niet in de volle breedte inzetbaar. Dit is niet alleen voor de werkgever een last maar ook voor de betrokken medewerker. Het is voor gemeenten niet duidelijk wat de toegevoegde waarde van de beoordeling is. Wanneer we het vergelijk maken: bij politie wordt in een soortgelijke situatie deze administratieve handeling niet gevraagd, terwijl zij eveneens bijzonder opsporingsambtenaren zijn

4. De geldigheidstermijn van de VOG-P leidt tot problemen

Bij de aanvraag moet een VOG-P worden overlegd. De geldigheidstermijn van deze VOG-P is maximaal 3 maanden. Hier ontstaan regelmatig problemen omdat de geldigheid verstrijkt tijdens de te volgen procedure. Hierdoor moet dan opnieuw een VOG-P worden aangevraagd. Hieraan zijn ook weer kosten verbonden.

5. Wie bewaakt kwaliteit van de boa's

Los van de beoordeling van de boa's op hun strafrechtelijke kwaliteiten is de gemeente als werkgever als eerste aan zet als het gaat om het functioneren van een boa. Sinds enkele jaren geldt de HTV-opleiding of een vergelijkbare MBO-3 opleiding als basiseis bij het merendeel van de gemeenten. De opleiding HTV kan gezien worden als voldoende basiskennis om als boa aan het werk te gaan. Elk jaar moet de werkgever een verslag inleveren over wat de boa allemaal heeft gedaan. Het gevoel leeft dat de gemeente als boa-werkgever niet wordt vertrouwd door de toezichthouder (ministerie) terwijl zij juist degene zijn die alle kosten op zich nemen en mede zorgen voor een leefbare samenleving. De werkgever heeft er geen enkel belang bij om een boa in dienst te hebben die op straat onvoldoende functioneert. De rol van de direct toezichthouder (ministerie) zou zich moeten en kunnen beperken tot het beoordelen van klachten over gebruikmaking van strafrechtelijke bevoegdheden door BOA's.

Bovenstaande genoemde knelpunten zijn gezamenlijk geïnventariseerd en vastgesteld door het regionale BOA managersoverleg Twente van 15 mei jl. In de bijlage van dit voorstel is een overzicht gegeven van de opmerkingen bij de vragen in het aanvraagformulier categoriale beschikking. Het verzoek tot herziening van het formulier wordt ingediend met aandacht voor de genoemde opmerkingen

Voorstel

Gepleit wordt voor vereenvoudiging van de aanvraagprocedures voor het aanstellen van boa's. Hierin worden een korte- en een lange termijn oplossing voorgedragen.

De korte termijn oplossing is voor de periode waarin de lange termijn oplossing gerealiseerd kan worden.

Op de korte termijn wordt gepleit voor het afschaffen van het verschil tussen de categoriale en niet-categoriale aanvraag. Gepleit wordt dat ook de gemeenten met minder dan 5 boa's volgens de procedures van de categoriale aanpak eenmalig een aanvraag kunnen indienen. Daarmee wordt voor deze gemeenten al een grote capaciteitsvraag bij het aanvragen beperkt.

Voor de lange termijn wordt gepleit voor een totale herziening van de procedure tot aanstelling van de boa's. Dit is dan voor alle gemeenten van toepassing.

Voorgesteld wordt om het aanstellen van boa's vanuit de basis opnieuw in te richten. Het uitgangspunt daarbij is, dat een goed opgeleide boa direct inzetbaar is. Gemeenten hoeven in het systeem niet telkens opnieuw een boa-akte per boa aan te vragen. Het voorstel is:

- Certificeer de opleidingen
- Na het behalen van het HTV-diploma is een boa voor 5 jaar gecertificeerd en krijgt een akte die landelijk geldig is.
- Een gemeente kan alleen een gecertificeerde boa met een akte aannemen en aanstellen.
- Huidige verplichte her- en bijscholing zorgt voor verlenging certificering en akte (Voorgesteld wordt om HTV BOA's gelijk te trekken met her- en bijscholing van politie)
- Het certificaat is samen met de VOG-P voldoende om de bevoegdheden door de minister van Justitie aan een boa te geven, bevoegdheden die landelijk gelden.

Bijlagen:

1. Overzicht opmerkingen aanvraagformulier categoriale beschikking

Bijlage 1 opmerkingen aanvraagformulier categoriale beschikking

Deel 1

Vraag 5

Voor welke binnen het domein genoemde strafbare feiten gaat de boa processen-verbaal opmaken.

In de domeinenlijst voor de domein 1 boa staan 23 categorieën. Per categorie moet nu worden toegelicht waarom de werkgever vindt dat de boa hierop moet kunnen schrijven. Bovenaan de domeinenlijst staat echter het volgende;

De boa Openbare ruimte is belast met de opsporing van de strafbare feiten in de volgende wettelijke voorschriften voor zover noodzakelijk voor een goede uitoefening van de functie en de daaraan gekoppelde taakomschrijving, tenzij de wet zich daartegen verzet.

Het aantonen van de noodzakelijkheid per categorie veronderstelt dat de werkgever de boa zaken laat controleren/handhaven die in strijd zouden zijn met de wet? Hier is ons inziens sprake van onnodig administratief werk.

Daarnaast wijzigt de domeinenlijst nog wel eens. Dit zou betekenen dat na elke wijziging een nieuwe aanvraag gedaan moet worden.

Vraag 6

Betreft de aanvraag voor politiebevoegdheden.

Hier wordt gevraagd om een schriftelijke toelichting waarom de werkgever vindt dat de boa over deze bevoegdheden moet beschikken. De aanvraag vraagt echter niet om een dergelijke toelichting. Hierin is het aankruisen van de gewenste optie voldoende. Wel wordt aangegeven dat de boa de vereiste trainingen moet hebben gevolgd.

Deel 2

Vraag 3

Maak in een aparte bijlage inzichtelijk waarom opsporingsbevoegheid noodzakelijk is voor de uitoefening van de functie van de (beoogd) boa. Geef in deze bijlage ook aan waarom een beroep op de politie voor het uitoefenen van opsporingsbevoegdheden bezwaarlijk, niet mogelijk of niet wenselijk is.

De afgelopen jaren is meer dan eens bewezen dat de politie onvoldoende capaciteit heeft om alle gewenste leefbaarheidsfeiten (APV, blauwe zone enz) te kunnen controleren. Hiervoor zegt de politie nadrukkelijk dat dit een taak van de gemeente is. Het in dienst hebben van een boa vraagt van elke gemeente een forse investering, niet alleen in loon maar ook in kleding, materialen en verplichte opleidingen. Primair is het aan de raad om hier geld voor beschikbaar te stellen. Bij elke aanvraag, ook bij een verlenging opnieuw beantwoorden van deze vraag is een niet noodzakelijke administratieve last.

Bij uitbreiding van de boa-capaciteit moet nu zelfs een positief advies van de driehoek worden toegevoegd.

Vraag 3.1

Aard strafbare feiten

Om tot een goede beoordeling te kunnen komen welk domein uit de Beleidsregels boa van toepassing is (1 per aanvraagformulier), moet duidelijk zijn voor welke strafbare feiten de opsporingsbevoegdheid wordt verzocht. Dit kan het best met een functieomschrijving van de boa, waaruit blijkt waarvoor opsporingsbevoegdheid wordt gevraagd. Mocht er geen functieomschrijving zijn, dan moet een opsomming van wetten en artikelen worden bijgevoegd. Geef in een aparte bijlage aan wat de aard van de strafbare feiten is, waarvoor opsporingsbevoegdheid wordt aangevraagd. Eerder in de aanvraag is al aangegeven voor welk domein de boa mag gaan schrijven

Vraag 4.1

Politiebevoegdheden

Waarom politiebevoegdheden? Maak in een aparte bijlage inzichtelijk waarom de boa over de hierboven gevraagde politiebevoegdheden moet beschikken. Dit aan de hand van de aard van de incidenten waartegen de boa moet optreden en de omstandigheden waaronder de boa zijn functie moet uitvoeren. Om inzichtelijk te maken dat betrokkene over de politiebevoegdheden moet beschikken, dient u dit te motiveren aan de hand van de criteria genoemd in de Beleidsregels boa, onder 3.2 (criteria toekenning politiebevoegdheden).